

Anna Mróz
Miljö- och hälsoskyddsinspektör
Telefon 08-508 28 182
anna.mroz@miljo.stockholm.se

Till Miljö- och hälsoskyddsnämnden

FÖRVALTNINGENS ANMÄLAN AV TILLSYNSKAMPANJ – RENINGSANLÄGGNINGAR FÖR TRAFIKDAGVATTEN

Förslag till beslut

- 1 Godkänna förvaltningens redovisning.
- 2 Översända nämndens beslut samt förvaltningens rapport för kännedom till Vägverket samt Trafik- och renhållningsnämnden.

Gunnar Söderholm

Gustaf Landahl

Bakgrund

Miljöförvaltningen har under ca ett års tid (april 2007 t.o.m. april 2008) bedrivit en tillsynskampanj med syftet att inhämta kunskap om anläggningar inom Stockholms stad som renar trafikdagvatten för vilka Trafikkontoret och Vägverket ansvarar.

Det övergripande syftet med kampanjen har varit att förbättra vattenkvaliteten i stadens recipienter genom att bidra till att verksamhetsutövarnas egenkontroll av anläggningar som renar trafikdagvatten förbättras. Ett annat syfte med kampanjen har varit att få en sammanställning över samtliga dagvattenanläggningar för trafikdagvatten som Vägverket och Trafikkontoret ansvarar för samt få en uppfattning om de olika anläggningarnas reningseffekt.

Resultaten från tillsynskampanjen redovisas i rapporten ”Reningsanläggningar för trafikdagvatten – Tillsynskampanj 07/08”, bilaga 1. Rapporten har även överlämnats till Vägverket och Trafikkontoret för kännedom och möjlighet att lämna synpunkter på eventuella sakfel.

Kampanjens genomförande

Tillsynskampanjen har genomförts i tre steg där det första steget bestod av att Vägverket och Trafikkontoret ombads att redovisa vilka anläggningar för rening av trafikdagvatten de ansvarar för. Förvaltningen valde därefter ut 4-5 anläggningar från vardera verksamhetsutövaren för mer ingående redovisning av egenkontrollen. Som ett sista steg i kampanjen genomfördes inspektioner på två stycken anläggningar för vardera väghållaren. Syftet med inspektionerna har varit att genom stickprovsmässiga inspektioner få en bild av hur egenkontrollen fungerar i praktiken.

Resultat

Resultaten från den genomförda tillsynskampanjen visar att det finns stora skillnader i Vägverkets respektive Trafikkontorets egenkontroll över sina dagvattenanläggningar.

Vägverkets uppgifter om dagvattenanläggningar som de ansvarar för, samt verkets egenkontrollarbete, tyder på en överlag väl fungerande egenkontroll. Resultaten som framkommit i och med förvaltningens tillsynskampanj visar också att dagvatten från trafiken, och den miljöpåverkan som vattnet kan ge upphov till, är en prioriterad fråga som Vägverket jobbar med kontinuerligt.

Trafikkontoret har inte kunnat redovisa en fullständig och aktuell sammanställning över sina dagvattenanläggningar. Kontoret har inte heller för samtliga anläggningar kunnat redogöra för driftsansvaret, skötselrutinerna samt det organisatoriska ansvaret.

Baserat på de resultat som framkommit inom ramen för Miljöförvaltningens tillsynskampanj behöver följande åtgärder vidtas av respektive väghållare för att uppfylla miljöbalkens krav på en god egenkontroll:

Vägverket

- Säkerställa kommunikationen mellan Vägverket och förvaltningen gällande dagvattenhanteringen inom Södra Länkens trafiksystem.
- Kommande provtagningar av dagvattnet från avsättningsmagasinet vid Årstafältet behöver kompletteras med avseende på halten bly i det utgående vattnet.

Trafikkontoret

- Sammanställningen över stadens anläggningar för trafikdagvatten behöver uppdateras och kompletteras.
- Det organisatoriska ansvaret för dagvattenanläggningarna behöver fastställas och dokumenteras.
- Driftsansvaret för respektive dagvattenanläggning behöver klarläggas.
- Dokumenterade skötselrutiner behöver tas fram för dagvattenanläggningarna.

Förvaltningens synpunkter

Upplägget av tillsynskampanjen i tre delar har syftat till att få en helhetsuppfattning om väghållarnas egenkontroll. De första två stegen gick ut på att se om Vägverket respektive Trafikkontoret har en övergripande kännedom om sina dagvattenanläggningar och de krav på egenkontroll som de omfattas av enligt förordningen om verksamhetsutövers egenkontroll (1998:901). Sista steget i kampanjen utgjordes av inspektioner för att få en bild av hur deras egenkontroll fungerar i praktiken.

Av de resultat som har framkommit kan det konstateras att bristerna som Vägverket och Trafikkontoret behöver åtgärda ligger på två olika nivåer. Medan förvaltningens påpekanden till Vägverket består av några detaljsynpunkter som uppmärksammades i samband med inspektionerna, d.v.s. kampanjens sista steg, är Trafikkontorets brister i egenkontrollen både mer grundläggande och mer omfattande.

Ansvar för stadens dagvattenanläggningar har varit oklart och uppdelat på olika förvaltningar. Trafik- och renhållningsnämnden övertog ansvaret från stadsdelarna för gatustädning och renhållning för drygt ett år sedan. Ett visst övertagande från Stockholm vatten har också skett. Man kan ha förståelse för att det krävs en period av omställning och strukturering innan alla delar hunnit genomlysas. Trafikkontoret har därför haft synpunkter på rapporten och menar att kritiken är överdriven. Förvaltningen kan ha en viss förståelse för en sådan inställning, men anser trots detta att det är bekymmersamt att Trafikkontoret inte har den egenkontroll som de är skyldiga att ha enligt egenkontrollförordningen. Även om Trafikkontoret i sin redovisning till förvaltningen hänvisar till stadens vattenvårdsarbete, där kontoret medverkar i olika arbetsgrupper, visar förvaltningens granskning att Trafikkontoret saknar en fungerande egenkontroll över sina dagvattenanläggningar. Trafikkontoret har beretts tillfälle att närmare kommentera rapporten, men har – utöver den allmänna kritiken – inte anfört annat än att ansvaret för en dagvattenanläggning i Hammarby Sjöstad åvilar exploateringskontoret.

Att *samtliga* dagvattenanläggningar inom staden, samt driftansvaret och rutinerna för deras skötsel, dokumenteras är en förutsättning för att säkerställa en kontinuerlig skötsel som inte riskerar att avbrytas eller till och med upphöra på grund av t.ex. en omorganisation eller personalomsättning. En god dokumentation som uppdateras löpande bidrar också till att kunskapen kan bevaras inom staden. Reningsanläggningar som inte sköts om regelbundet tappar dessutom snabbt sin effektivitet vilket kan medföra en sämre rening och högre utsläpp av föroreningar till stadens recipienter. Även investeringskostnaden för sådana anläggningar riskerar därmed att bli till ingen nytta.

Den genomförda tillsynskampanjen tillsammans med den redovisade slutrapporten kommer förhoppningsvis att bidra som stöd till verksamhetsutövarnas fortsatta

egenkontroll av dagvattenanläggningarna. Mot bakgrund av de erhållna resultaten ser förvaltningen ett behov av fortsatt tillsynsarbete gentemot i första hand Trafikkontoret och de brister i egenkontrollen som kontoret behöver åtgärda.

Under det fortsatta tillsynsarbetet kommer förvaltningen därför att infordra de uppgifter som krävs för att tillse att Trafikkontoret får ett fungerande egenkontrollprogram för samtliga dagvattenanläggningar som kontoret ansvarar för till och med den 1 jan 2009. Förvaltningen bedömer att det är rimligt att Trafikkontoret ska klara av att sammanställa de uppgifter som krävs till och med det utsatta datumet.

Det finns slutligen anledning att något kommentera uppgifterna i rapporten om rättsläget beträffande dagvattenanläggningar. Det har inte tidigare uppmärksammats att dessa omfattas av anmälningsplikt enligt 13 § 3 st FMH, (Förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd, 1998:899). Dagvatten är att anse som avloppsvatten enligt reglerna i 9 kap 2 § Miljöbalken. Denna uppfattning om rättsläget har från olika håll ifrågasatts, bl a med hänvisning till den tidigare hälsovårdslagstiftningen. Förvaltningen har därför under hand stämt av den rättsliga bedömningen med länsstyrelsen, som delar förvaltningens uppfattning, d v s att dagvattenanläggning där avloppsvattnet inte avleds i det vanliga avloppsnätet utan släpps ut direkt till recipient är anmälningspliktigt enligt 13 § FMH.

Slut

Bilagor

Bilaga 1 ”Reningsanläggningar för trafikdagvatten – Tillsynskampanj 07/08”